

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS
S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2012 m. gruodžio 31 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gintaro Dzedulionio, Rūtos Miliuvienės ir Margaritos Stambrauskaitės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja),

dalyvaujant pareiškėjo Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ atstovams Vaidui Baliui ir Giedrei Blauzdžiūnaitei bei atsakovo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovei Redai Skirkevičiūtei,

viešame teismo posėdyje išnaginėjusi administracinę bylą pagal pareiškėjo Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ skundą atsakovui Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai dėl įsakymo panaikinimo,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“ (*toliau – ir pareiškėjas*) kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu (tomas I, b.l.1-8), kuriuo prašė panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro (*toliau – ir Aplinkos ministras*) 2012 m. birželio 5 d. įsakymą Nr. D1-476 „Dėl vilkų sumedžiojimo per 2012-2013 metų medžioklės sezoną limito patvirtinimo“ (*toliau – ir Įsakymas*). Pažymi, kad pareiškėjo pagrindinė veikla susijusi su gyvūnų apsauga, todėl gindamas viešąjį interesą, pareiškėjas ginčija Įsakymo teisėtumą. Nurodo, kad skundžiamas Įsakymas neatitinka 2012 m. vasario 17 d. Aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-154, kuriuo buvo patvirtintas Vilko gausos reguliavimo planas (*toliau – ir Planas*). Šis Įsakymas Nr. D1-154 yra norminis teisės aktas, nustatantis bendrąsias taisykles, kuriomis vadovaujantis yra nustatomas kiekvieno konkretaus vilkų medžioklės sezono vilkų sumedžiojimo limitas, o skundžiamas Įsakymas Nr. D1-476 savo savybėmis yra individualus teisės aktas. Atkreipia dėmesį, kad Plano 7 punkte nustatyta, jog minimalus siektinas vilko populiacijos dydis yra 250 individų, o paskutinės vilko populiacijos apskaitos valstybiniuose miškuose metu (2012 m. pavasarį) apskaityta 250 vilkų, t.y. minimalus siektinas vilko populiacijos dydis. Todėl, remiantis Plano 16.2 punktu, sumedžiojamas limitas privalo būti rajonuojamas, taip pat atsižvelgiant į vilkų daromą žalą skirtingose vietovėse ir siekiant išlaikyti gyvybingą vilko populiaciją. Aplinkos ministro skundžiamu Įsakymu D1-476 medžioklės limito rajonavimas nenumatomas. Skundžiamas Įsakymas priimtas vadovaujantis Plano 16.1 punktu - vilkų sumedžiojimo limitas nustatytas 2012-2013 medžioklės sezonui. Kadangi 2012 m. apskaitoje buvo nustatytas 250 vilkų skaičius - t.y. siektinas minimalus dydis - vilkų sumedžiojimo limitas ateinančiam medžioklės sezonui turėjo būti nustatytas vadovaujantis Plano 16.2 punkte įtvirtintomis taisyklėmis. Pareiškėjas mano, kad skundžiamas Įsakymas yra priimtas pažeidžiant norminio akto - Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-154 patvirtinto Plano nuostatas - ir atitinkamai yra neteisėtas ir naikintinas. Pažymi, kad vadovaujantis LR aplinkos ministro 2006 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. D1-284 vilkas įtrauktas į „Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui

iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, sąrašą". Todėl vilkams turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys ir apsauga. Taip pat pažymi, kad Lietuva yra ratifikavusi Jungtinių Tautų Organizacijos biologinės įvairovės konvenciją, Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją, Berno konvenciją dėl Europos laukinės gyvūnijos ir augalijos bei natūralių buveinių apsaugos. Visos šios tarptautinės konvencijos įpareigoja Lietuvą tinkamai saugoti fauną, taip pat ir vilkus. Be to, Lietuva, kaip Europos Sąjungos narė, privalo laikytis Gamtinių buveinių ir laukinės gyvūnijos bei augalijos apsaugos direktyvos Nr. 92/43/EEC nuostatų. Nors Lietuva, stodama į Europos Sąjungą išsiderėjo išimtį vilkams Buveinių direktyvoje, tačiau tai darydama ji nurodė, kad Lietuvoje yra apie 550 vilkų populiacija ir įsipareigojo, gavusi išimtį, išlaikyti stabilią vilko populiaciją. Tuo tarpu dabar, pagal oficialių apskaitų duomenis, vilko populiacija yra kur kas mažesnio dydžio. Atsižvelgiant į tai, prašo skundžiamą Įsakymą panaikinti kaip neteisėtą ir nepagrįstą.

Teismo posėdyje pareiškėjo atstovai skundą palaikė iš esmės jame nurodytais motyvais ir prašė jį tenkinti.

Atsakovas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (*toliau – ir atsakovas arba Aplinkos ministerija*) atsiliepimu (tomas I, b.l. 95-98Z) su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Atsakovas nurodo, kad ginčijamą Įsakymą priėmė vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 5 str. 2 d. 1 p., Aplinkos ministro 2000-06-27 įsakymu Nr. 258 patvirtintomis Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėmis, Plano 16.1 p. nuostatomis. Atsakovas nesutinka su pareiškėjo argumentu, kad neva skundžiamas Įsakymas parengtas ir vilkų sumedžiojimo limitas nepagrįstai nustatytas vadovaujantis Plano 16.1, o ne 16.2 punktu, t.y. kad vilkų sumedžiojimo limitas, pasak pareiškėjo, turėjo būti rajonuojamas. Atsakovo nuomone, toks pareiškėjo argumentas yra visiškai nepagrįstas, neatitinkantis su skundžiamo Įsakymo parengimu susijusių faktinių aplinkybių. Nurodo, kad nustatant vilkų sumedžiojimo limitą 2012-2013 metams, priimant skundžiamą Įsakymą, nebuvo duomenų apie nustatytą minimalų siektiną ar mažesnę už minimalų siektiną vilko populiacijos dydį. Atsakovas mano, kad pareiškėjas klaidina teismą nurodydamas, kad pagal 2012 m. duomenis nustatytas minimalus siektinas vilko populiacijos dydis (250 vilkų). Pagrindą tokiam savo argumentui pareiškėjas nurodo duomenis, pateikiamus Aplinkos ministerijos internetiniame puslapyje. Tačiau atsakovas pažymi, kad pareiškėjo skunde nurodomas 250 vilkų skaičius yra tik VĮ miškų urėdijų girininkijų ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos atliktų vilkų gausos apskaitų valstybinės reikšmės miškuose duomenys. Tai sudaro apie 50 proc. Lietuvos miškų. Todėl pareiškėjas be jokio pagrindo, remdamasis tik internetiniuose miškuose atliktais skaičiavimais, daro išvadą, kad 2012 m. nustatytas minimalus siektinas vilko populiacijos dydis (250 vilkų) ir šiuo pagrindu argumentuoja skundžiamo Įsakymo neteisėtumą. Paaiškina, kad Plano 16.2 punkto būtina taikymo sąlyga kai yra nustatytas minimalus siektinas ar mažesnis už minimalų siektiną populiacijos dydis, tik tuomet sumedžiojimo limitas turi būti rajonuojamas. Tuo tarpu Aplinkos ministerija, vadovaudamasi Plano 16.1 punkto nuostatomis, įvertino duomenis iš visų Lietuvos medžioklės plotų atliktų apskaitų, ir nustatė, kad visoje Lietuvos teritorijoje priskaičiuoti 976 vilkai. Atsakovas nurodo, kad nebuvo jokio pagrindo taikyti Plano 16.2 punkto nuostatas, nes nebuvo būtinos sąlygos, kad vilkų populiacijos dydis yra minimalus siektinas ar mažesnis už minimalų siektiną. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos ministerija 2012-2013 metų medžioklės sezonui patvirtino 50 vilkų sumedžiojimo limitą. Pareiškėjas nėra pateikęs jokių objektyvių duomenų, patvirtinančių, kad yra reali grėsmė vilkų populiacijai Lietuvoje, ar kad vilkų populiacijos dydis yra minimalus siektinas, ar mažesnis už minimalų siektiną, todėl atsakovo nuomone priimtas Įsakymas yra pagrįstas ir teisėtas.

Papildomai pažymi, kad Lietuvai numatyta geografinė išimtis dėl Buveinių direktyvos II ir IV priedo netaikymo, o Buveinių direktyvos V priedo reikalavimai leidžia vilko populiacijos gausos valdymą medžioklės būdu. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Bernos konvencijos) ratifikavimo“ 2 straipsnio 1 dalies 2 punktas suteikia Lietuvai teisę valdyti vilko populiacijos gausą medžioklės būdu. Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali

būti taikomos tvarkymo priemonės, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 592 leidžia vilko populiacijos gausos valdymą medžioklės būdu. Remiantis minėtų tarptautinių įsipareigojimų pagrindu, Lietuvos Respublikoje vilkų populiacija yra reguliuojama limituojant vilkų medžioklę.

Teismo posėdžio metu atsakovo atstovė su skundu nesutiko iš esmės atsiliepiame į skundą nurodytais motyvais ir prašė jį atmesti.

Skundas atmestinas

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad:

2012 m. vasario 17 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-154 buvo patvirtintas Vilko gausos reguliavimo planas. Plano 7 punkte nustatyta, jog minimalus siektinas vilko populiacijos dydis yra 250 individų. Plano 16 punktą nustato, kad Aplinkos ministerija, siekdama, kad vilkų populiacija nebūtų mažesnė kaip minimalus siektinas vilko populiacijos dydis, kiekvienam vilkų medžioklės sezonui tvirtina sumedžiojimo limitą, atsižvelgdama į nurodytas sąlygas (tomas I, b.l.18-23).

2012 m. balandžio 23 d. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos posėdyje, išanalizavus 2012 m. VĮ miškų urėdijų girininkijų ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos atliktos apskaitos valstybinės reikšmės miškuose duomenis, buvo nustatyta, kad realus vilkų individų skaičius yra apie 250 vnt. (tomas I, b.l.134).

2012 m. birželio 5 d. Aplinkos ministras, vadovaudamasis Plano 16.1 punkto nuostatomis, priėmė įsakymą Nr. D1-476, kuriuo patvirtino 2012-2013 metų medžioklės sezonui 50 vilkų sumedžiojimo limitą (tomas I, b.l. 17).

2012 m. rugsėjo 19 d. Elektrėnų savivaldybės administracija informavo Aplinkos ministeriją apie vilkų padarytą žalą ūkininkams Beižonių seniūnijoje Elektrėnų savivaldybėje ir prašė atlyginti jiems nuostolius (tomas I, b.l.62, 63-67).

2012 m. spalio 2 d. Varėnos rajono savivaldybės administracija kreipėsi su prašymu į Aplinkos ministeriją dėl vilkų padarytos žalos atlyginimo (tomas I, b.l.68, 69-73).

Byloje taip pat pateikta ir Gamtos tyrimų centro 2011 m. parengtas Vilko populiacijos valdymo planas (tomas I, b.l. 100-133), Lietuvos medžioklės plotuose atliktų apskaitų duomenys (tomas I, b.l. 135-181), 2012 m. medžiojamų žvėrių (limituojamų) apskaitos suvestinė, iš kurios matyti, kad iš viso Lietuvos Respublikos teritorijoje priskaičiuojama 976 vilkų (tomas I, b.l.184-187).

Byloje spręstinas ginčas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. D1-476 „Dėl vilkų sumedžiojimo per 2012-2013 metų medžioklės sezoną limito patvirtinimo“ (tomas I, b.l. 17) pagrįstumo ir teisėtumo. Teismas įpareigotas nustatyti, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktai neprieštarauja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus (ABTĮ 3 str. 2 d.). Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Taigi, sprendžiant pareiškėjo reikalavimo panaikinti ginčo sprendimą pagrįstumą pirmiausia būtina įvertinti skundžiamo įsakymo atitiktį Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytiems teisėtumo ir pagrįstumo kriterijams. Taip pat būtina įvertinti, ar nėra Administracinių bylų teisenos įstatymo 89 straipsnyje nustatyty pagrindu, dėl kurių skundžiami sprendimai turėtų būti panaikinti.

Įsakymas, kuriuo buvo patvirtintas 2012-2013 metų medžioklės sezonui 50 vilkų sumedžiojimo limitas, buvo priimtas vadovaujantis Vilko populiacijos gausos reguliavimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-154 16.4 punktu (b.l. 17).

Tvirtinti laukinių gyvūnų rūšių gausos reguliavimo tvarkos aprašus, programas ir planus Aplinkos ministeriją įgalioja Laukinės gyvūnijos įstatymo 11 straipsnio 4 dalies nuostatos.

2012 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-154 Aplinkos ministras patvirtino Vilko populiacijos gausos reguliavimo planą. Šio plano tikslas – užtikrinti vilkų populiacijos apsaugą ir valdyti vilko populiacijos dydį, siekiant sumažinti neigiamą poveikį žemės ūkiui ir apsaugoti rūšių – pagrindinio vilko grobio – populiacijas nuo išnykimo arba jų sumažėjimo iki tokio gausumo, kad jų išlikimas taptų negarantuotas. Planas parengtas atsižvelgiant į tyrimų duomenis ir kitą mokslinę informaciją, Gamtos tyrimo centro naudotą rengiant 2011 m. birželio 17 d. sutarties su Aplinkos ministerija Nr. AAR P 11-13-vp „Vilko populiacijos valdymo plano parengimas“ ataskaitą.

Nagrinėjamu atveju yra aktualus Plano 16 punkto nuostatų, reglamentuojančių vilkų medžioklės sezonui tvirtinamą sumedžiojimo limitą, taikymas. Pareiškėjo vertinimu tvirtinant 2012-2013 metų vilkų medžioklės sezonui sumedžiojimo limitą turėjo būti taikoma Plano 16.2 punkto nuostata, kad esant minimaliam siektinam ar mažesniau už minimalų siektiną vilko populiacijos dydžiui, sumedžiojimo limitas rajonuojamas pagal Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos atliktos apskaitos rezultatus ir daromos žalos dydį bei pasiskirstymą, o vilko populiacijai mažėjant toliau, sumedžiojimo limitas nustatomas dvigubai mažesnis, nei numatoma Plano 16.1 punkte. Tame pačiame 16.2 punkte nustatyta, kad jeigu sumažinus limitą kitais metais populiacija dar mažėja, vilkų medžioklė uždraudžiama ir taikomos kitos apsaugos priemonės.

Aplinkos ministras, priimdamas ginčijamą įsakymą, vadovavosi Plano 16.1 punktu, nustatančiu, kad Aplinkos ministerija, siekdama užtikrinti, kad vilkų populiacija nebūtų mažesnė kaip minimalus siektinas vilko populiacijos dydis, ir atsižvelgdama į tyrimų duomenis ir kitą mokslinę informaciją, Gamtos tyrimų centro naudotą rengiant 2011 m. birželio 17 d. sutarties su Aplinkos ministerija Nr. AARP 11-13-vp ataskaitą, kiekvienam vilkų medžioklės sezonui tvirtina sumedžiojimo limitą iki 20 proc. nuo vilko populiacijos dydžio, gauto atliekant Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos organizuojamą apskaitą valstybiniuose miškuose, arba iki 10 proc. nuo vilko populiacijos dydžio, gauto pagal medžiotojų Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 33.3 punkte nustatyta tvarka pateiktus ir Aplinkos ministerijos apibendrintus duomenis apie populiacijos dydį visuose Lietuvos medžioklės plotuose. Sumedžiojimo limitas nustatomas pasirenkant mažesnę iš nurodytų apskaičiuotų dydžių.

Nagrinėjamu atveju yra aktualus ir Plano 7 punktas, kuriame nustatyta, kad Lietuvoje ilgalaikis vilkų populiacijos gyvybingumą užtikrinantis minimalus siektinas dydis yra 250 individų, minimalus vilkų populiacijos dydis – 100 individų, ūkiškai leistinas (maksimalus) vilkų populiacijos dydis – 400 individų.

Pareiškėjas, siekdamas, kad būtų įgyvendintos Plano 16.2 punkto nuostatos, t.y. vilkų sumedžiojimo limitas būtų rajonuojamas, remiasi Aplinkos ministerijos internetiniame tinklapyje paskelbta informacija apie 2012 m. medžiojamųjų žvėrių apskaitą, kurioje užfiksuota, kad 2012 m. nustatytas 250 vilkų skaičius, t.y. siektinas minimalus.

Kaip paaikškino Aplinkos ministerija ir matyti iš byloje esančių rašytinių įrodymų (tomas I, b.l. 182-183, 184, 185, 186, 187) 2012 m. medžiojamųjų žvėrių apskaitoje pateikiama informacija tik apie valstybiniuose miškuose ir valstybiniuose rezervatuose atliktos apskaitos metu gautus duomenis. Paminėti miškai sudaro tik apie 50 proc. Lietuvos miškų (tomas II, b.l. 9). Be to, Aplinkos ministerija, priimdama ginčijamą įsakymą, įvertino ir medžiotojų pateiktus duomenis apie visų Lietuvos medžioklės plotų apskaitos duomenis, kaip tai numatyta Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 33.3 punkte. Apibendrintus medžiotojų pateiktus duomenis, nustatyta, kad Lietuvos medžioklės plotuose priskaičiuoti 976 vilkai.

Pareiškėjas duomenų apie kitokį vilkų skaičių Lietuvos teritorijoje į bylą nepateikė, todėl spręstina, kad Aplinkos ministerija pagrįstai vadovavosi Generalinės miškų urėdijos pateiktais duomenimis apie valstybiniuose miškuose priskaičiuojamus 250 vilkų, bei Lietuvos medžioklės plotuose priskaičiuojamus 976 vilkus. Tai leidžia daryti, kad Aplinkos ministerija pagrįstai taikė Plano 16.1 punktą.

Atsižvelgiant į tai, kad Plano 16.1 punkte įvirtinta nuostata dėl 20 proc. nuo vilko populiacijos dydžio, gauto atliekant Generalinės miškų urėdijos organizuojamą apskaitą valstybiniuose miškuose (250), ginčijamu Įsakymu nustatytas 50 vilkų sumedžiojimo limitas laikytinas teisėtu ir pagrįstu.

Atsižvelgiant į byloje nustatyta aplinkybes, remiantis anksčiau išdėstytais motyvais ir vadovaujantis Laukinės gyvūnijos įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-154 patvirtintu Vilko populiacijos gausos reguliavimo planu pareiškėjo Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ reikalavimas panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. birželio 5 d. įsakymą Nr. D1-476 „Dėl vilkų sumedžiojimo per 2012-2013 medžioklės sezoną limito patvirtinimo“ atmetinas, kaip nepagrįstas.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 85 - 87 str., 88 str. 1 p., 127 str. 1 d., 129 str.,

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ skundą atmesti.

Sprendimas per keturiolika dienų nuo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

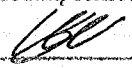
Teisėjai

Gintaras Dzedulionis

Rūta Miliuvienė

Margarita Stambrauskaitė

KOPIJA TIKRA
Posėdžių sekretorė

M. Stambrauskaitė
20. 12-12-31